SỐ THỨ 1499 — NGÀY THỨ NĂM 16 MARS 1922 — NĂM THỨ MƯỜI

DEPOT LEGAL INDOCHINE

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ: 0$02

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

HANOI

	Trung Bắc Tân Văn	Nam Phong	Đông Dương Tạp Chí	Thực Nghiệp Dân Báo	Hà Thành Ngọ Báo	Notre-Dame
Một năm. .	6$00	6$80	6$30	6$30	6$00	9$00
Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng. .	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	4.50
Ba tháng. .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng. .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements sortent du 1er et du 16 de chaque mois

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large

Une seule insertion. . . .	0$30 le c/m
Par contrat annuel	
Par consécutive et par insertion.	0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . .	2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales.	1$60 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT INDOCHINOIS EN PIASTRES

MUA CHỊU BẰNG BẠC ĐÔNG DƯƠNG

NÊN MUA QUỐC-TRÁI ĐÔNG-PHÁP TÍNH BẰNG BẠC

宜兼異法泰公債算照儀元鑑

Cái chức-trách nhà sư-phạm nước ta ngày nay thực khó

Hai chữ « sư-phạm » là một cái chân giá của những nhà có chức trách dìu-dắt lũ hậu-sinh, thực không gì quí bằng. Nó có nghĩa thiêng liêng, có ý màu nhiệm, đối với xã-hội bao giờ cũng có cái công-dụng mật-thiết tự nhiên, đưa dẫy loài người lên con đường tiến-hóa tuy sốt sắng mà thực êm đềm. Cho nên nói đến địa-vị thì không kẻ tôn hay ti, nói đến thế lực thì không kẻ mạnh hay yếu như những nhà chính-trị và các nhà võ lực kia đâu: Địa vị thì hình như tầm thường mà rất tôn quí, thế lực thì hình như rất hùng cường. Bởi vậy cho nên khó, khó vì không thể mua chuộc được, cầu cạnh được. Muốn cho được có, thì tự mình phải làm làm sao cho hoàn toàn được cái trách nhiệm lớn lao của mình, mà chịu cái chân giá đó mới không hổ thẹn với đời vậy.

Nói đến cái lẽ khó như thế, mà ta lại tìm được cái lẽ khó hơn nữa, chắc có nhiều người sơ ý mà chưa nghĩ tới, nên nỗi chịu nhiều sự sai nhầm mà vẫn không biết. Nước ta ngày nay đương lúc nhu tài, chính là lúc cần phải có nhiều tay sư phạm, vì sự khoáng trương tân học là điều rất cần trong sự khai-hóa ngày nay. Nhưng xin ai nấy phải nên xét kỹ rằng cái chức trách của một nhà sư-phạm nước ta ngày ta thực khó, mà khó hơn xưa kia và lại khó hơn sau này nữa.

— Làm sao vậy ? Cái hiện tình nước ta chính đương vào cái thời kỳ bắc tạp; trăm nghề trăm nghiệp hết thảy còn hỗn độn hám hỏ, chưa rõ ra chiều nào cả, nghĩa là vào buổi giao thời, cái nền cũ mỗi ngày mỗi tiêu duyệt dần, mà cái nền mới dẫu đã có tài bồi nhưng chưa thành lập hẳn, còn cần phải trông cậy vào cái tài kinh doanh, cái công khai hóa của những nhà có nhiệt thành lấy xã-hội quốc-gia làm cái chức trách của mình tất phải đảm đang. Vậy cái công-phu lớn lao đó không riêng ở một phái người nào, nhưng thiết trọng nhà sư phạm lại có phần khó khăn hơn. Vì rằng muốn cho xã-hội quốc-gia được tiến bộ nhanh chóng thì trước hết phải khai dân trí, dân trí có khai thông thì tiến bộ mới biết đường; mà sự khai dân trí lẽ thì nhà sư-phạm lại trực tiếp hơn cả. Cứ kể khó thì bao giờ cũng vẫn khó không riêng gì ở một ngày nay, vì đã gọi là sư-phạm thì không những chỉ có việc dạy dỗ học tập mà thôi, lại còn phải đem cái thân mình làm mẫu mực cho những kẻ hậu-giác noi theo, cái mệnh vận của xã-hội nhân-quần mai sau hay dở dường nào là do ở trong tay mình khéo hay không khéo; nói tóm lại thực mình là cái khuôn để luyện ốc đúc hồn cho bao nhiêu kẻ thiếu-niên nối nghiệp hữu dụng. Cổ-nhân đã nói : « Sư giả đệ nhị Hóa thủ » nghĩa là (ông thầy tức là một ông Hóa-công thứ hai), ý nói trời sinh ra người mà ông thầy lại ra tay sửa sang cho nên người. Ấy vì phận sự lớn lao như vậy, cho nên tạo thành một nhà sư-phạm không phải là dễ, mà một nhà sư-phạm đã ra nhận lấy cái phận sự ấy cũng không dám khinh suất mà lấy làm tầm thường. Vậy các nhà sư-phạm nước ta ngày nay đã đương cái chức trách khó ấy, lại gặp vào cái thời buổi khó này, mà muốn cho được trọn vẹn thì phải nên như thế nào ?

Nói rằng là cái thời buổi khó thì như trên kia đã nói vì là đương lúc giao-thời, cái gì cũng còn dở dang cả ; giữa sử ở vào cái đời xưa nay, lẽ lúc mệnh-vận cựu học còn đương thịnh hành, sẵn cái nền tiên hóa của mấy mươi đời đã xây đắp ra đó, ta chỉ việc thông đường lối trước mà dắt dìu kẻ sau ta bước theo, tuy cũng có khó khăn nhưng đến khi tới nơi cũng là cái mục đích ấy mà ta đã chỉ định được trước rồi; hay là ở vào cái đời sau nay chưa biết chóng hay chậm, là lúc dân trí đã thật mở mang, thì hình như nơi đất hoang đã khai-khẩn được quang đãng rồi, ta chỉ ra công gieo hột giống, tuy cũng có khó khăn, nhưng bao giờ cũng nảm chắc được có phần kết quả ; chứ chính đương vào cái lúc bấy giờ, dân trí khôn chưa hẳn khôn mà dại thì chưa hết dại, ta đã hứng tay nhận lấy sự khai dân trí làm phận sự của ta, đã đành rằng bao giờ ta cũng phải đem cái tâm tư tinh lực ma chuyên chú vào đó, nhưng cái điều cốt yếu nhất trong phận sự của mình thiết tưởng là cần phải làm cho được trọn vẹn, không thì dẫu tài cao học rộng đến đâu nữa cũng khó bổ ích cho quốc dân được chút nào.

Ngày nay nhà nước Bảo hộ vì sản lòng khai hóa cho dân ta, muốn cho được chóng bước lên cái vũ-đài văn minh rực rỡ kia, nên sự khoáng-trương tân học trong mấy năm nay rất là chu truân, có đặt ra các ban sư-phạm, nào Trung-đẳng sư-phạm, nào Cao-đẳng sư-phạm, ngoài những ban đó, lại có đặt ra ban Sơ-đẳng sư phạm, hạn học một năm, học qua về cách phổ-thông giáo-dục để kén lấy các thầy giáo về dạy các chỗn hương thôn. Vì sự khoáng trương tân học muốn cho được chóng phát đạt, tất phải luyện cho được nhiều tay sư phạm chính đáng mới nên. Cứ cái chương-trình sư phạm của nhà nước đã cử hành trong bảy lâu, lấy cái trình-độ hiện thời của ta đây mà nói thì cũng đã đủ dường dục được nhân-tài ứng dụng cho ta vào lúc bấy giờ rồi, không cần phải nói ra làm gì. Nhưng có điều cần muốn nói đây là nói đến cái chức-trách của các nhà sư phạm trong khi ứng dụng với đời vậy. Ư, dân ta cần phải chú trọng về tân học thì mới chóng mở mang được trí khôn, mới bỏ hết được những cái thói cũ. Cái đó cố-nhiên là phải, nhưng cách dạy dỗ nên thế nào ? những điều mà ta đã chịu được công cơn đào luyện của nhà nước đem thi thố ra thế nào cho có thành hiệu ? Cái thái-độ của quốc dân ngày nay còn như mới tỉnh ngủ dậy, mơ màng loạng choạng, chưa thật hiểu ra thế nào, nhà nước là người đánh thức dậy, mà ta là người chỉ đường tỏ lối cho, thì nên làm gì và đi đâu, chớ để cho lại ngủ mê nữa, và cũng chớ làm nào động để phải hoảng hồn đâm choáng. Con đường tiến-bộ rộng rải thênh thang kia, ta dìu dắt từng bước, chớ có tự ta phỏng tùng để kẻ theo ta phải lạc lối, hay lại phải dật lùi, thì thực nguy lắm. Ấy chức-trách trọng đại như thế đây ! mà ứng dụng khó khăn như thế đây ! Các nhà sư phạm ta ngày nay nghĩ sao ?

N. T. C.

Bài ca hành-vân sang nam

Khuyên quốc-dân mua Công-thái

Công-thái này, công-thái tây, đó một dịp hay, làm đường xe-hỏa, từ trước đến nay, nối dây liên lạc, càng thêm chặt, làm đường xong, tiện lợi giao thông. Dân nước nhà nên mua công-thái, đường mở rộng, chạy khắp gần xa, khắp nước nhà, vẹn toàn nghĩa-vụ, mới thành công thành công. Anh em hỡi, một tấm lòng, mà thương mại thông-đồng, ấy thời mong thời mong, đường xe-hỏa từ Nam ra Đông, mấy lời khuyên nhẩn, Bắc Nam tiện lợi giao thông.

Sang nam :

Bắc Nam đôi ngả, nay đã như một, đường xe hỏa làm xong, thương-mại giao thông, ơn Bảo-hộ ra ngoài, mở-mang đường kỹ-nghệ cho dân, đường thổ-địa, đường học tân, càng thương-mại càn ăn cần.

Nên mua công-thái, cho nhiều cho nước giàu dân lợi, vừa tỏ quốc vừa lợi dân, mới thực là ngoan, mong cho thương-mại thông toàn, mới là an, từ Bắc tới Nam, giao thông nhất bạn, không viễn vọng quan san, vững lại hoàn toàn, (nay hoàn toàn cũng nhờ ơn Bảo hộ).

Hai mươi triệu đồng bảo ôi ! đem tiền mua công-thái cho vay, không nên bỏ dịp hay, lợi công phen này.

Hoàng-chuyên.

ÂU CHÂU ĐIỆN TÍN

VÔ TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux ngày 15 Mars 1922

Hội-đồng các quan Thượng-thư

Ngày hôm thứ ba, các quan Thượng-thư đã hội-nghị. Quan Poincaré đã trần-thuyết về hiện tình công việc ngoại-vụ.

Hội đồng định-quyết cho phép hội-đồng Thể-thao Đại-pháp tổ-chức các cuộc thể-thao ở nước Pháp. Chánh-phủ định vận-động với hội-đồng thành-phố Paris để hội-đồng ấy lại cải lại cái vấn-đề ấy.

Cuộc hội-nghị Gênes

Có tin rằng các chánh-phủ đều ưng ý định đến ngày 10 Avril thì khai nghị cuộc hội-nghị Gênes.

Việc nước Nga

Có tin ở Riga gửi đến nói về cái nạn cơ cận ở Kharkof như sau này : Ngày 7 Mars, thủy thuyền họp một kỳ đại hội-đồng. Hội-đồng có đầu phiếu ưng chuẩn một lời quyết nghị bá-cáo rằng cái nạn cơ-cận do đảng Xô-viết mà ra. Các nhà quyền-binh bèn thu Ký-binh Cô-đô và có bắt giam nhiều người. Sáng hôm sau thì thủy thuyền công bố việc đình công và kéo nhau đến cướp phá các kho lương-thực.

Việc xứ Arménie

M. Korold Bazlon, nghị-viên hội-đồng thư-ký của ông bác-sĩ Nansen, coi về việc những dân Arménie tị nạn, đi kế cứu ở Caucase trở về mới rồi, có bẩm-cáo rằng tại Transcaucasie cái nạn cơ cận lại còn kịch-liệt hơn là ở trong lưu vực sông Volga. Hiện nay một phần chia ba dân số, nghĩa là năm trăm nghìn người sống về những lương thực trợ-cấp.

Việc nước Hoa-kỳ

Trong bản dự-thảo chi tiêu của bình giá Hoa-kỳ đệ trình Thứ-đân nghị-viện có định giảm số lính tại ngũ xuống làm năm mươi nghìn người.

Việc Nam Phi-châu

Quân lính chánh-phủ đốc-thúc đủ lợn, thì đã đánh được Brakpan. Hiện nay quân-lính đánh các lính-tụ của bọn đình công ở Marosburg. Quân lính đã hạ lệnh cho các lĩnh-tụ đảng đình-công ở Porsburg phải rút quân ra khỏi trận-địa của chánh-đảng trước hồi 11 giờ ngày 14 Mars, nhược bằng không thì quân lính sẽ bắn đại-bác vào các trận-địa ấy.

Việc Đông-pháp

Trong số báo *Information* ngày 13 Mars có đăng một bài đề về cuộc công-thái Đông-pháp. Bài ấy nói : Đường hỏa-xa Vinh — Đông-hà làm xong thì sự mở mang trung-bộ Trung-kỳ và các miền Ai-lao gần Trung-kỳ cũng được dễ dàng. Bắc-kỳ và Nam-kỳ sẽ được gần gũi. Nhờ có cuộc công-thái này, mà người bản-xứ có liên lạc mật-thiết với nhau về sự lợi hại, mà giây liên lạc ấy một ngày một mở mang rộng thêm ra. Cái tiếng Quốc-gia Đông-pháp, nhờ về cuộc công-thái này sau này sẽ trở nên một tiếng có nghĩa thực.

Trong số báo *Echo National* ngày 13 Mars, lại có bài bình phẩm về cuộc công-thái Đông-pháp nói rằng : Cuộc công-thái này thực là biểu-lộ cái chánh-sách thuộc-địa Đại-pháp là một cái chánh-sách đồng-tâm hiệp lực vậy. Cuộc công-thái này gây nên một cái mối liên-lạc mật thiết cho nhân-dân bản-xứ. Cái sự ích-lợi của các địa-phương, và cái sự ích-lợi của toàn-bộ Đông-pháp từ nay hòa-hợp lẫn lộn với nhau. Cái công-lao bấy nay, rày thực gây được thiện-quả hiển-nhiên. Đông-pháp thực là một xứ thịnh-vượng phát-đạt nhất trong thế-giới.

Trong số báo *Eclair* ngày 14 Mars, M. Jeau có nói : Tên Đông-pháp liên-hiệp đoàn-thể từ nay đã trở nên thực sự mà có về sinh-hoạt, mà Đại-pháp từ nay có thể trông cậy được. Đông-pháp sau này sẽ có một cái địa-vị lớn lao ở cõi Viễn-đông. Chánh-phủ Đông-pháp đã gây nên cái phong-trào thân-ái của người bản xứ đối với thượng-quốc, cái chánh sách ấy thực đáng khen lắm vậy.

Việc nước Hoa-kỳ

Ngày 10 Mars M. Boydes có đại-diện chánh-phủ Hoa-kỳ đệ trình Hội-đồng tài chánh của Đồng-minh một bức án-văn ấy, để nói về các nước Đức từ ngày 1er Mai 1921 trở lên. Các quan tài chánh thượng thư của Đồng minh phúc lại rằng các ngài đã ghi bản án-văn ấy, để mai sẽ thêm vào trong các bản giao ước tài chánh của Đồng-minh ngày 11 Mars một khoản riêng nói về số tiền phi tổn trả binh của Hoa-kỳ. Các ngài lại cọ nói cái vấn đề ấy là về quyền Đồng-minh liệt quốc với nhau.

Cái vấn-đề bồi thường

Báo *Temps* nói rằng nay hội-đồng bồi-thường sẽ định quyết về số tiền bạc và sản-vật của Đức phải nộp trong năm 1922. Hội-đồng sẽ quyết nghị có nên cho Đức triển hoãn trái khoản hay không. Hội đồng có quyền hoặc theo như các số đã định tại hội đồng Cannes' hoặc là quyết nghị thế nào tùy ý. Hội-đồng sẽ bá cáo lời quyết nghị của hội-đồng cho nước Đức phải thi hành các khoản bảo chứng kia-khác, và các khoản cải-lương tài chánh nữa.

Quốc-trái Đại-Pháp — 3/. 59,35 — 4/. 1918 64,25. — 5/· 78,95 — 5 ·/. 1920. — 92, 75. — 6 ·/ 94.

Cái lo nhân-mãn ở các nơi đô-thị

Phần ở nước nào công thương nghiệp phát đạt, thì người ta xô đến ở các nơi đô-thị nhiều ; cái cảnh-tượng đô thị phồn-tạp tức là cái sản-vật tự nhiên sau khi công thương nghiệp trong nước đã phát đạt rồi vậy. Nước ta công thương nghiệp chưa lấy gì làm phát đạt cho lắm, nhưng vì ở các miền thôn giã, ruộng đất một ngày một xấu, thường năm nắng lụt, sinh kế tiêu điều ; những người ở vào giai-cấp lao-động, kiếm nghề làm ăn, đều lấy đô-thị làm chỗ mục-đích ; những người trung-lưu xã-hội cũng vì khuynh hướng về cái vật chất mới, không lấy cách sinh hoạt ở nhà-quê làm mãn nguyện ; cho nên cứ dân ở các nơi đô-thị càng ngày càng đông. Coi mấy năm nay, giá tiền thuê nhà ở các thành phố tăng hơn trước nhiều, ấy là minh chứng vậy.

Ở các nơi đô-thị mà đến có cái lo nhân mãn thì tệ hại rất nhiều : cái thói côn-biển đạo-tặc bởi đó mà sinh, cái số tật dịch tử vong nhân thế mà nhiều, đạo đức thành ra trụy-lạc, phong-tục thành ra đồi bại ; cứ thử tới một nơi thành-phố cơ-sản thật trù-mật, thì cái hiện tượng ấy ai cũng từng được mắt thấy tai nghe, không cần phải kể rõ ra cho lắm ; nhưng có một điều hại nhất là khiến cho tư-bản và lao-lực cả nước hấp thu cả ở trong mấy chỗn đô-hội, có ngày ruộng đất đến bỏ hoang, thực phẩm đến thiếu thốn, mà những sự-nghiệp ở chỗn hương-thôn không ai nhìn nhận tới nữa. Một nước mà hàng vương được là cốt tại cái tư-bản và cái lao-lực trong nước phân-phối được đều, các hạng sự nghiệp, đủ ở thành-thị hay ở hương thôn cũng vậy, phát đạt được đều, quyết không phải chỉ một vài nơi đô-hội mà đại-biểu được sự hưng-vượng cả nước. Kia như lấy công thương nghiệp lớp nước, cố tiếng giàu thịnh nhất ở trong thế-giới bây giờ, mà từ khi chiến tranh đến giờ, còn cảm giác về nỗi nóng-sản khuyết phạp mà biết xưa nay chuyên trọng về đô hội là thất sách ; huống chi nước, ta vốn là một nông-quốc, công thương-nghiệp còn ấu-trĩ, mà đã có cái hiện-tượng như thế, chẳng là đáng lo ư ?

Muốn cứu cái tệ ấy, phải chú ý cái tạo cách sinh hoạt ở chỗn hương-thôn ; hoặc lập nên những nông-nghiệp đoàn-thể để bênh-vực quyền-lợi cho nhà nông ; hoặc lập nên những nông-nghiệp ngân-hàng để cung cấp tư bản cho nhà nông ; mà màng giữ thế nào cho khỏi hại, giống tía làm thế nào cho thêm lợi, đỗ thu hoạch nghĩ cách gì bán ra cho được giá đắt, đỗ tiêu phí nghĩ cách gì mua trình-độ sinh hoạt của nhà nông được thêm cao lên ; những công-nghiệp tiểu qui-mô nhiều cái thích-hợp với tình hình chỗn hương-thôn cũng nên dời ở đô hội mà đem về nhà quê ; như thế thì cái cách sinh-hoạt ở hương thôn được tăng tiến dần lên, những người hương thôn không phải đỗ xô đến thành thị lắm nữa. Ai là người hữu tâm đối với xã hội, xin phải chú-trọng về cái vấn đề sinh kế của các dân nhà-quê.

L.

TỰ DO DIỄN ĐAN

Mỗi tổng nên làm một nhà trường

Đã nhiều lần tôi muốn viết bài này mà ngỡ ý kiến cùng các độc-giả để khuyến khích các nơi nhà-quê, tổng nào cũng nên làm một nhà trường, nhưng còn e ngại rằng ý-kiến còn hẹp hỏi, lời lẽ chưa được thông-hoạt cho lắm, nên chưa dám viết. Nay vì lòng quá ao ước nên viết ra hai này, họa là sau này có bổ-ích cho việc học của dân mình chăng.

Từ khi nhà-nước đem tân học mà khai-hóa cho dân ta đến giờ, thì ở các nơi thành-thị đã lập ra bắt học nhiều là nhà trường, những học thiếu-niên ở các nơi ấy không còn lo rằng không có nhà trường mà học tập cho tiện lợi nữa, cho nên hãy giờ ở các nơi thành-thị sự học đã được tấn-bộ nhiều. Còn như ở các nơi nhà-quê tà thì tổng nào cũng đã có trường cho các nhi-đồng đến học tập, sự học ở chỗn hương-thôn cũng đã tiến-tới được đôi chút. Nhưng chỉ hiềm rằng các trường ở các tổng bây giờ phần

MỚI XUẤT BẢN

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(Lịch sử tiểu-thuyết nước Pháp)

Soạn-giả : ALEXANDRE DUMAS

Dịch giả : NGUYỄN-VĂN-VINH

Mỗi tập 0$15 — Toàn bộ 24 tập đóng bằng ba quyển

« Thuyện-tinh bể ái » Giá bán 3$00

Cước gửi là 0$35

Mua mau kẻo hết !

Đề Võ Thị Hùng Cúc HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chụ. Kho sách của Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

nhiêu còn chưa làm được nhà trường. Những trường ấy nơi thì còn ngồi tạm ở đình, nơi thì còn ngồi tạm ở chùa hoặc ở Văn-miếu, hoặc ở Võ-chi. Như thế thì thật còn bất tiện cho sự học lắm. Nay tôi hãy xin lược kể những sự bất tiện ấy: có nơi ở đình số thì không có trường không có cửa, từ phía trống thiên, trống địa, sinh thì tối quá chỗ thì ồn ào quá, như thế thì có hại sự vệ-sinh cho trẻ trong khi học viết ở nhà trường không? Nhà trường mà không có tường có cửa như vậy thì đó đọc bảy biểu ra làm sao? Về lại khi trời nắng rào đã đành, đến khi mưa gió hắt vào khắp trường, thì thầy giáo và học-trò có thể ngồi yên mà luyện tập được không? Phần thì lúc các cụ ra họp việc làng, lúc kỳ-thì a bãi-xã, trống phách tôn rịp lại xen tiếng người nói làm cho huyên náo cả lên, thì học-trò còn chỗ nào mà học tập được nữa? Tuy rằng những khi ấy có thể xin phép quan trên mà nghỉ buổi học được, nhưng chẳng có lẽ thỉnh thoảng lại viết giấy xin phép luôn, mà xin nhiều lần thì chẳng quan cũng không cho. Ấy cái tình trạng các nhà trường ở chốn thôn quê bây giờ phần nhiều còn là thế cả. Chỉ trừ ra những nơi nào trên đã nói có quan trên có lòng khích-khuyến cho dân, dưới có các ông kỳ-hào đồng lòng hợp sức với nhau và lại nhân có việc cải-lương hương-tục thì đã trích ra được những số tiền để làm được những nơi nhà trường sáng sủa rực rỡ đẹp đẽ và theo phép vệ-sinh, thì những con em các nơi ấy đã có trường học rồi khác còn phải chịu một cách khó khăn khổn đốn như những cách đã nói ở trên kia cả. Dù rằng những ông thầy gặp phải cái cảnh-ngộ khó khăn tiêu điều như thế, mà có lòng sốt sắng muốn cổ-động về sự làm nhà trường, tưởng cũng chưa có thể lực gì mà quảng-cáo cho dân biết rằng việc ấy là ích lợi mà làm ngay được, thật là khó thay! Oi! muốn cho sự học hành được tấn tới, cho được kết quả, thì phải cần có nhà trường làm theo kiểu mẫu mới, cho hợp phép vệ-sinh, nhà trường có vui vẻ thảng hoàng thì trẻ con đến nhà trường mới đem lòng phấn khởi, mới muốn học tập; chứ nhà trường mà sơ sài cẩu thả thì sự học của trẻ không những là không chóng tấn tới, mà lại mong cho có đông người đến học thì mong sao được. Vì các trẻ con có thấy nhà trường [illegible] mà muốn đi học, chứ đến nơi nhà trường mà buồn bã, mà cũng có trường bận ghê cũng không có mấy tí và đó bận nhà trường cũng chẳng có gì, như thế thì tất nào trẻ con chẳng đem lòng chán nản mà không muốn đi học được? Bây giờ muốn tổng nào cũng làm được một nhà trường thì nhờ vào ai? Hẳn là trên thì nhờ vào các quan trên, các ngài đem quyền thế của các ngài mà khuyến-khích cho dân và hiểu bảo cho dân biết rằng sự làm được nhà trường thì có ích lợi cho sự học thế nào; dưới thì các ông kỳ hào nên nghe lời quan khuyến bảo rồi lại loan-báo cho mọi người nghe. Nếu nơi nào mới theo được lệ cải-lương rồi thì các dân mau mau trù liệu lấy một số tiền rồi xin phép quan trên làm một nhà trường trong hàng tổng hay là mỗi xã làm riêng một nhà trường trong xã mình. Nếu nơi nào chưa kịp theo lệ cải-lương, thì một vài ông kỳ-hào trong hàng tổng có thể-lực hãy nên đứng lên xin phép quan rồi lập một số quỹ để dự quyên các nhà phú hào trong tổng hoặc các nhà đã có con cho đến trường tổng học, thì chắc ai cũng muốn rằng con mình nếu có nhà trường tử tế mà học tập tới cũng thỏa lòng mà gia tâm vào. Đi quyên rồi nếu được nhiều tiền thì làm trường bằng gạch, mà ít tiền ra nữa thì làm bằng gỗ, rồi lợp lá cũng được; cứ quí hồ chỗ làm nhà trường cho tiện lợi, cho sạch sẽ, cao ráo, tỉnh mạc, mà nhà trường nên cất cho cao và làm cho nhiều cửa sổ làm cho học thể-cách nhà trường, như thế thì mới có thể gọi là một cái nhà trường cho con trẻ đến mà học tập được và mới có thể mong rằng sự học ở chốn thôn-quê sau này sẽ có phần tiến-bộ nhiều.

Mấy lời tôm tắt, trước là bày tỏ cái tình-trạng học-đường ở chốn thôn quê ngày nay, sau là mong rằng mỗi ở ngôn làm một nhà trường cho các bọn thiếu-niên đi mà học tập. Việc này còn mong đợi về các quan trên và các ông có thể-lực ở trong chốn thôn-quê sẽ đem lòng quảng đại mà gây dựng việc này cho chóng được thành hiện thì thật là ích lợi cho sự học ở chốn thôn-quê này lắm. Mong lắm! Mong lắm!

Trần-viết-Bích.

Cuộc Quốc-trái này chỉ cần [illegible] nghĩa là trong một cõi Đông-Pháp một nghìn người mới được có 6 người mua. Như thế thì chắc là không đủ về mà bán cho khắp mọi người; ai muốn được trúng số một vạn, phải nên mua về ngay kẻo chậm.

VĂN UYỂN

Tiễn biệt

(Tây Kiều)

Trông với gạt lệ phân tay,
Chân lồi đi đã vội rày nhớ mai.
Trăng thề còn đó trời trời,
Một người tạ gánh tương tư một người.
To duyên còn vướng mối nàng chưa xong.
Vì ai ai đó gió đông,
Đang tay lẻ một chữ đồng làm hai,
Nợ tình chưa trả cho ai,
Dẫn mòn bia đá dám sai lấc bằng.
Tiếc thay chút nghĩa cũ càng,
Đường kia nỗi nọ ngổn ngang bời bời.
Càng mau trót đã nặng lời,
Còn về còn nhớ đến người hôm nay.

Cảm hoài

Phòng vân hơi rả như đồng,
Lửa hương chốc dễ lạnh lùng bấy lâu.
Gió chiều như gợi con sầu,
Chạn mây mặt đất một màu xanh xanh.
Tương đông lay động bóng cành
Làm chi đem thói khuynh thành trêu người.
Buồn trông gương cũng chê người,
Sầu này dằng dặc mấy mươi cho vừa.
Hiên tà gác bóng nghiêng nghiêng
Nỗi riêng riêng chạnh tấc riêng một mình.

Nguyễn-huy Quán
Phú-thọ

Nhớ bạn tri-âm

Buồn muốn nói nỗi người tri-kỷ,
Chạnh tấm sầu ai kẻ tỏ hay.
Buồn riêng gợi lý nơi đây,
Những cảm con Tạo đổi xoay khôn lường.
Buồn nỗi nỗi đời phương cách trở,
Để tháng ngày lần lữa ngộng tràng
Buồn tình tháo bậc thư-phong,
Nhạn hồi tin tin vắng nay mong mai chờ.
Buồn ngẩm cảnh càng ngơ ngẩn nỗi,
Thấy hoa sầu có tái mà thương.
Buồn trông bóng xế chiều hôm
Áo vàng lần khuất mỗi vương mối mà
Buồn lực dạo đường tơ mấy khúc.
Tiếng đan nhạn xui giục lòng ai
Buồn trông mặt bể chân trời,
Ấm ấm ai sóng vỗ bời bời mấy bay.
Buồn nhắp chén đưa cay giải muộn,
Rượu tuy ngon càng bạn sao vui
Buồn riêng riêng nỗi riêng người,
Ngọn đèn một lò bóng người lẻ ê
Buồn cất bút, thơ đã mấy vần,
Lời thiết tha oán hận vì dân.
Bỏn nghe tiếng để kêu sầu,
Nhiều thành thật thế mà đau lòng người.
Buồn đến cảnh, trăng soi hoa nở.
Vắng người tri-kỷ nay mong mai chờ.
Tình thân vội ngợ nên thơ.

Tuyết-mai, B.-r.-Q.

HÀI ĐÀM

Hỏi

Quan chuẩng-giáo trường kia đầu hôi, một hôm học về vệ-sinh, làn là hỏi học trò rằng: « *Ta* thường chải đầu bằng cái lược mà ? » - Học-trò nhỏ ạ, nghĩ thầy xưng « ta » bèn đáp: « *ạ* đọc như thầy, thầy thường chải đầu bằng *dao cạo* nên đầu thầy mất cả tóc đi

Ông-viễn kính.

Cuộc công-thái Đông-pháp

Ngày thứ mười (14 Mars)

Tại Nam-kỳ

Số người mua trái phiếu	1.043
Số trái phiếu đã bán	4.440
Số tiền đã thu được	222.000 p.
Những số thu trước	2.957 850
Cộng là	3.179 850 p.

Tại Trung-kỳ

Số người mua trái phiếu	710
Số trái-phiếu đã bán	1.225
Số tiền thu được	61 250 p.
Những số thu trước	915.650
Cộng là	976.900 p.

Tại Cao mên

Số người mua trái phiếu	662
Số trái-phiếu đã bán	1.603
Số tiền thu được	80.250 p.
Những số thu trước	2.2.450
Cộng là	372.700 p.

Tại Ai-lao

Số người mua trái phiếu	14
Số trái phiếu đã bán	50
Số tiền thu được	2.500 p.
Những số thu trước	48.100
Cộng là	50.600 p.

Tại Quảng-châu loan

Số người mua trái phiếu	22
Số trái phiếu đã bán	174
Số tiền thu được	8.700 p.
Những số thu trước	9 700 p.
Cộng là	18.400 p.

Tại Bắc-kỳ

Số người mua trái-phiếu	1 114
Số trái phiếu đã bán	4 929
Số tiền thu được	246.450 p.
Những số thu trước	1.672.450 p.
Cộng là	1 918.900 p

Số thứ tự của mỗi tỉnh Bắc-kỳ trong ngày thứ 10 như sau này:

Thái-bình	118.300 $
Vĩnh-yên và Phúc-yên	88.600
Hải-dương	12 1'0
Hải-phòng	12 000
Nam-định	11.700
Ninh-bình	10.950
Sơn-tây	10.000
Hanoi	7.600
Kiến an	6 050
Hà-đông	4.850
Hưng yên	4.700
Phú-thọ	3.850
Bắc-giang	2.800
Bắc-ninh	2.800
Phú-yên	2.500
Thái-nguyên	2.450
Sơn-tây	1.250
Tuyên quang	1.250
Quảng yên	1.060
Lào-kay	550
Yên bay	300
Hà-giang	260
Hòa-bình	150
Lang sơn	150
Bắc-kan	100
Cao-bằng	100

Vậy số tổng-cộng biết cho đến ngày 14 Mars:

Nam-kỳ	3.179.850 p
Bắc-kỳ	1.9 8 900
Trung-kỳ	976.900
Cao mên	372 700
Ai-lao	50.600
Quảng-châu loan	18.400
Hang kok	3,600
	6.520 950 p.

Cái số tiền của Chính-phủ vay chỉ có 123.600 trái phiếu 50 đồng là: 6.180 000 đồng thôi; thế mà đến ngày 14 Mars số thu nhập đã lên tới 6.520 950 thì quả cái số của Chính-phủ hồi rồi. Từ nay cho đến ngày hết hạn, chắc cái số thu còn được nhiều nữa.

Các nhà cho vay nhiều nhất

Tại Nam-kỳ, các nhà cho vay những số lớn là:

Ngày 10 Mars

Tỉnh Gò-công:

M. Lưu-văn Lau . . . 20.000 p.

Ngày 13 Mars

M.M. Huỳnh-đình-Khiêm	50.000 p.
Quách văn-Dau	50.000
Tỉnh Tra-vinh:	
M. Lê-ngọc-thuộ	12.000p.

VIỆC HANOI

Các phái-viên đi Bắu-xảo. — Chiều hôm qua, bản quán có nhận được điện-tín sau này của ông Vĩnh ở Saigon gửi về:

« Tối hôm 13, các phái viên ăn cơm tối tại nhà ông Bắc rồi đi xem hát xiếc phường « Jeune-Annam » là phường của M. André Thận lập ra. Có nhiều trò vui đáng khen lắm. Trong kỳ Hội-chợ Hanoi năm tới, M. Thận đã có ra Hanoi.

Sau nghe hát xiếc thì M. Hồ văn-Lang là nguyên nghị-viện *Thời-báo* Saigon có mở một cuộc hát để cổ động về cuộc công thái.

Ngày 14 ăn cơm sáng tại nhà ông Nguyễn-phú-Khai là kỳ sư ở Saigon, và buổi tối đi tiệc của các báo quán Việt-Nam mời.

Chiều hôm ấy, các phái viên có đi thăm nhà máy điện của ông Trương-văn-Bền ở Cầu-lâu và đến thăm Bảo-kỳ nghĩa-trang.

* *

Phó Toàn-quyền lại lại các chuyến báo quán tin sau này:

Ngày 14 mars, quan Toàn-quyền có tiếp các phái viên Bắc-kỳ đi dự cuộc Đấu xảo là MM. Vi-văn-Định, tuần-phủ Cao-bằng, Nguyễn-văn-Vinh và Phạm-Quỳnh là hai nhà soạn báo, Trần lưu-Vị, tri-huyện thuộc tỉnh Nam-định. Trước khi khởi hành sang Marseille, các phái-viên có ý đến cảm tạ quan Toàn-quyền để giáp cho mọi cách để được thuở g một cuộc du-lịch tối-đẹp như vậy.

Tin Vân nam. — Buổng giây thép đi Vân-nam bị cắt đứt hai quãng, nhưng cũng may có vô tuyến điện, nên mới thông tin được. Trong khi quân hai bên giao chiến là quân Cờ với quân Đường thì phải hai người Trung-hoa làm công-ty xe-lửa bị thương.

Quan quản-đạo Mông-tự cùng với gia-quyến phải chạy trốn, chiều hôm qua đã đi xe-lửa xuống Hanei, cả thảy mười ba người.

Về phía đánh Nam-thi cũng đang đánh nhau, có hai người Pháp làm công-ty xe-lửa cũng bị thương, nhưng không hề chi.

Còn bệnh dịch cũng vẫn chưa khỏi.

Khéo chẳng các ông chạy giặc Tàu lại đem bệnh truyền nhiễm sang đây thì khốn

Ai không mua vé Quốc-trái là để hối-hận về sau. Thầy người ta trúng số được tiền, mình không được, cửa vào tay người, ấy mới xót-xa

---

Việc điều-tra dân-số. — Dân-số ở Bắc-kỳ theo như cuộc điều-tra mới rồi thì dân bản-xứ được 6.850.453 người. Còn người Âu-tây thì cộng được 6.332 người. Mỗi tỉnh như sau này:

Bắc-giang 50; Bắc-kan 34; Bắc-ninh 117; Hà-đông 99; Hải-dương 107; Hòa bình 19; Hưng-yên 23; Kiến-an 48; Lạng-sơn 60; Lao-kay 73; Nam định 218. Ninh-bình 85; Phú-thọ 88; Phúc-yên 40; Phúc yên 29; Quảng-yên 218. Sơn-la 4; Sơn tây 74; Thái-bình 42; Thái-nguyên 63; Tuyên-quang 91; Vĩnh-yên 47; Yên bái 57; Hanoi 2 8'8; Haiphong thành phố 1 606; Haiphong ngoại châu thành 97; Moncay 32; Cao-bằng 74; Hà-giang 42.

Phủ Thống-đốc Nam-kỳ. — Quan cai-trị hạng nhì Gazano Barthélemy chỗ tỉnh Tân-an nay bổ đi nhậm chức Đồng-lý phủ Thống-đốc Nam-kỳ thay M Eutrope, quan cai-trị hạng nhì về Pháp.

Trường Y-viện. — Quan đốc-tờ Cassaux giáo-sư cao-đẳng hạng nhất nay được quyền đốc học trường Y-học và trường Bảo-chế từ trong khi quan docteur Degorge vè nghỉ.

Tên Đại-hình. — Sáng hôm nay tòa Đại-hình xử việc sau này:

Ở mé hữu sông Mê-kong (đi sang Lào) có cái lều của phường đánh cá nghỉ. Ngày 10 Mars 1921 một người dân bà Xiêm tên Nang-phong đi với con gái Sao-Thip 14 tuổi ra chỗ lều mua cá. Đến nơi Nang-phong bị lê tên Hoàng-Phong tức Hai-Dai tức Đại Các và tên Hoàng-v-Hiên tức Hoàng v-Hiên lôi vào lều cưỡng dâm.

Việc này Tòa xét kỹ, đóng cửa cho bọ đồng không cho ai xem.

Tòa kết án tên Hoàng-Phong tức Nai-Đai 12 năm khổ sai và tên Hoàng-văc-Hiên 10 năm khổ sai.

Tòa án cai-trị. — Ngày hôm qua, tòa án Cai-trị lại họp kỳ thứ hai để xét về các việc xin giảm thuế và mấy việc kiện chánh-phủ Đông-pháp và chính phủ Bắc-kỳ mà bản báo đã đăng trước.

Tòa xét xong định đến kỳ sau mới tuyên án.

Cáo phó

Chúng tôi lấy làm đau đớn, có lời cáo phó để các cụ, các ông, các bà biết cho rằng:

M. ĐÀO-HUY-TIỀN

Trí-phủ Tử-sơn

Hưởng thọ 54 tuổi

là chồng, thân phụ chúng tôi tạ thế ở Hanoi, phố bảng Bạch, số nhà 48.

Chúng tôi định đến hôm 18 Mars 1922, hồi 8 giờ sáng, rước linh cữu về an táng tại làng Quyah-lôi (Hà-đông).

Kế thất: Nguyễn thị-Lan
Con nuôi: Đào-huy-Chương
Tế tử: Vương-Trung
Nữ tử: Thuận, Đức, Phương, Nguyên, Quy, Yên, Tử, Nhân.
Đồng gia quyến đăng đàng cáo-phó

Kỳ thi đội thông-ngôn. — Kỳ thi mở riêng cho các đội thông-ngôn ở Pháp về thi hội-đồng sát hạch có M. About quan cai trị làm chủ tọa, và MM. Maigrot tham-tá thương-chính, Lemineur giáo-sư trường Trung học, Nguyễn-Tâm tham-tá ngạch tòa sứ làm hội-viên.

Đến ngày 27 Mars sẽ bắt đầu thi tại phủ Thống sứ.

Ngạch quan lại. — M. Phạm-Bảo, tri phủ hạng nhì hết hạn nghỉ thì nay bổ vào tòa nhì phủ Thống-sứ.

Ngạch nông-phố. — M Bùi văn-Tuấn, agent hạng nhất ngạch nông phố thì nay bổ vào sở Kinh-tế.

M. Ng văn-Diện, có bằng tốt nghiệp trường canh-nông thực hành ở Tuyên-quang được bổ làm ngạch tập sự ngạch nông-phố và đề ra ngoại ngạch, tây thuộc quan Học-chánh tổng trường bổ dụng.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Tiền ăn uống xa xỉ, quá khẩu thành tàn; tiền cờ bạc chơi bời, hại thân vô ích; sao bằng mang tiền đó mua phiếu quốc trái, công-lợi tư-lợi, hai đường vẹn hai.

TRÀ-HOA-NỮ

(La Dame aux Camélias)

Trước-giả: ALEXANDRE DUMAS FILS

Dịch-giả: Nguyễn-Hải

Tôi còn được năm nghìn quan lương bổng của cha tôi cho, dù sau muốn sự thế nào một năm có bẩy nhiêu tiền tôi cũng đủ ăn tiêu. Tôi định làm điều ấy, tôi đành chắc rằng tôi biết phải nhưng thế thì sao nàng cũng chối từ. Tiền lợi tức đó là tiền cầm một cái nhà sáu vạn quan, tôi cũng chưa trông thấy bao giờ. Tôi chỉ biết viên trạng sư của cha tôi vẫn là chỗ thân bằng cố hữu của bà thống nọ lấy lại một số tiền rồi xin phép quan trên làm một nhà trường trong hàng tổng hay là mỗi xã làm riêng một nhà trường trong xã mình. Nếu nơi nào lại là bạn trong nhà vậy mà cũng không lấy thế mà nản cản tôi nên tiếng, ông tạ lại rồi quyết với tôi rằng sẽ thu xếp cho trả nợ được hoàn-hảo cả. Tôi dặn ông ta giữ giếm cho tôi thật kỹ, rồi tôi đến nhà *Duy ly* với *Các-nương*, nàng ra vào đó hơn là đến nghe mụ *Bay-đăng* giảng luận lý. Chúng tôi dắt tay nhau đi tìm nhà. Tìm thấy nhà nào *Các-nương* cũng kêu đắt, mà tôi thấy cái nào cũng là xoàng xĩnh quá. Nàng đến sau hai chúng tôi cùng vừa ý, chúng tôi quyết thuê một lần nhà xép trong một phố yên-tĩnh nhất *Ba-lê*. Tòa nhà ấy cách hẳn với tòa nhà chính. Sau nhà có một cái vườn coi rất đẹp. Cái vườn ấy ăn vào nhà, xung quanh có trồng vừa cao phân bệt được với các nhà láng xóm, nhưng lại vừa thấp để khỏi che lấp mất. Chúng tôi không ngờ tìm được một chỗ thú như thế. Trong lúc tôi về nhà để báo thôi không thuê nữa, thì *Các-nương* chạy lại thấy mọi người đang sách. Nàng nói rằng sẽ đến nói với người ấy làm cho nàng như đã làm cho một người chị em nàng vậy. Nàng về phố *Bờ băng* tìm tôi, ra dáng mừng rỡ vui vẻ lắm. Người ấy đã hứa rằng nàng bỏ hết số đạc trong nhà thì sẽ trả hết nợ cho, hợp lại giấy mà cho nàng cầm thận và trả thêm rằng chừng hai vạn quan nữa. Bác đã biết số tiền bán được bao nhiêu, thì bác đã ở người ấy nhờ khách được đến hoan ba vạn.

Chúng tôi ở nàng rồ quay về *Bu-đi-văn*, mà lại cùng nhau bàn tính cuộc trăm năm. Chúng tôi vì vô lo vô lự, nhất là vì yêu mê nhau quá đỗi, mà trông thấy cái hận nhựt rực-rỡ như gấm dệt vàng thêu. Năm hôm sau, đang tắc chúng tôi ăn bữa sáng, thì con *Nê-ninh* vào thưa có tên đưa ở của tôi đến hỏi. Tôi bảo cho nó vào. Nó thưa rằng:

— Thưa ông, cụ nhà đã đến *Ba-lê*, mời ông về nhà ngay, cụ đợi.

Tin đó thật là một tin rất thường, vậy mà nghe thấy tin ấy, tôi với *Các-nương* cùng thương ơi rất nhiều. Chúng tôi nghe tin ấy tính đoán chừng như sắp có tai vạ lớn. Bởi vậy, nàng đủ không chia sẻ chút cảm-tình ấy với tôi, tôi cũng gio tay run mà nói với nàng rằng:

— Đưa sự gì cả.

Nàng hôn tôi mà nói nhỏ rằng:

Mình cố về cho sớm nhé, tôi đứng của sổ chờ mình.

Tôi sai *Đê diệp* về trước, thưa với cha tôi rằng tôi sắp về đến nơi. Hai giờ sau tôi đã đến phố *Bờ-đăng*.

HỒI THỨ XX

Cha tôi khoác cái áo dài mặc trong nhà, đang ngồi trong phòng khách mà viết. Khi tôi vào, tôi thấy cái cách cha tôi đương dậy nhìn tôi, thì tôi hiểu nay rằng sắp có chuyện gì rất trọng. Tay vậy, tôi cũng làm như tôi không mấy tin tôi mà không đoán ra điều đó, tôi đi lại hôn cha tôi.

— Thưa thầy, thầy đến nơi từ bao giờ ?

— Chiều hôm qua.

Thầy về tuột nhà con như mọi lần đấy chớ?

— Phải.

— Con tiếc rằng con không ở đó mà đón thầy.

Tôi coi nghiêm-nhan người lạnh thì tôi nói đều câu ấy để đợi nghe lời giáo huấn. Nhưng cha tôi không trả lời gì cả, niêm phong bức thư vừa viết lại mà trao cho thằng *Đô Diệp* để nó mang ra nhà hưu-chính. Khi chỉ còn có cha tôi với tôi trong phòng, bà cha tôi đứng dậy, tựa vào lò sưởi mà nói rằng:

— *Ai mình* ơi, cha con ta cần phải nói điều những việc rất là hệ-trọng.

— Dạ, con đang chờ nghe lời thầy dạy bảo.

— Con hứa rằng sẽ thật-thà ngay thẳng ?

— Tình con xưa nay vẫn thế.

— Con ăn ở với một người dân bà tên là *Các-nương*, phải chăng ?

— Vâng.

— Con có biết người đàn-bà ấy xưa là người thế nào chăng ?

— Là một gái giang hồ.

— Con vì nó mà năm nay quên không về thăm thầy và em, phải không ?

— Dạ, thưa thầy, con xin thú thật.

— Vậy ra con yêu mê nó lắm ?

— Thưa thầy, thầy coi đó, chẳng có thể con lại quên cả việc thiên hèn là một bản-phận rất thông liêng, ngày nay con cúi xin cha thứ tội.

Cha tôi bẩn không ngờ tôi trả lời được gấy gọn mà phân minh như vậy. Cha tôi ra dáng nghĩ ngợi một lát, rồi nói với tôi rằng:

— Chắc con cũng biện rằng con không thể ăn ở như thế được mãi.

— Thưa thầy, trước con cũng sợ như thế, nhưng quả là con không biết.

Cha tôi lại nói có giọng nghiêm-khắc hơn nữa:

— Nhưng anh cũng phải biết rằng, tôi đây tôi không chịu như thế được.

— Con trộm nghĩ rằng con chưa làm gì trái với cái lòng con vẫn kính mến thầy, xác phạm đến cái tiếng thơm của nhà ta đời đời chính-trực, thì con có thể ăn ở như thế được; ấy con nghĩ thế mà trước khi con sự, nay con cũng được chiều yên lòng.

Những sự ham mê làm cho ta có gan mà chống đỡ được với lịch thời. Muốn bảo thủ *Các-nương*, thì tôi thật rằng lòng trong bết các việc cạnh tranh, đã với cha tôi, cũng vậy...

— Vậy thì nay đã đến cái lúc anh phải ăn ở thế khác rồi đấy.

— Sao vậy, thưa thầy ?

— Vì bây giờ anh đã làm những sự xác phạm đến nhà anh mà anh vẫn tưởng rằng anh có lòng sáng kính.

— Những lỗi, ấy con không được hiểu rõ.

— Tôi xin giảng nghĩa cho anh. Anh có một đứa nhân-tình, được lắm; anh trả tiền cho nó rồi ra một người lịch-sự đến mời tình của một gái trong hoa, thật không còn gì bằng. Nhưng anh vì nó mà quên được những điều rất thiêng liêng, anh để cho cái cách ăn chơi hoang đàng của anh rầy riếng đến tiệc qua nhà, mà làm cho có một vẻ sầu ra nhơ bẩn để bông xuống cái tên đang kính đáng mà tôi đã cho anh, sự đó tôi không thể được, mà từ nay trở đi không thể như thế mãi được.

(Còn nữa)

PRIOR

Rượu sâm-banh tốt lắm.

Nó là Vua các thứ rượu có bọt, mà lại là một thứ rượu có bọt của Vua dùng.

Société Française des Vins Mousseux Naturels

Ông G. BERCK, làm Đại-lý ở Hanoi.

Phàm các nhà có bán đồ ăn uống là có lĩnh bán thứ rượu này.

ĐỨC-LONG

Số nhà 90, phố Mã-mây Hanoi (Tonkin)

Hiệu tôi có bán đủ các thứ bao, bao gai, bao cói, dọ, gai tây, dây dang la, cùng các thứ dầu ta, các thứ hạt làm dầu, các thứ khô dầu để nuôi súc vật và bón cây, bón ruộng, càng là đủ các đồ sắt làm xe và cuốc, xẻng, búa, rìu và các thứ sơn-tây, các thứ đanh, vân vân.

Xin qui-khách chiếu cố cho, hiệu tôi xin tính giá phải chăng không dám ăn lãi nhiều.

ĐỨC-LONG-HIỆU

2058 chủ-hiệu.

HỎI KẺ PHẢI ĐAU

Này hỡi các người Nam Việt phải đau ngực, phải ngộ lạnh, phải đau khí quản mà đã chữa thuốc không phải dứt-khoát, hoặc bỏ đã không chữa thời nào cả, này hỡi nhưng người phải đau khí quản đã kinh niên, hoặc phải đau ở phổi; này hỡi các người phải những ho, nay tối khuyên các người nên chữa ngay đi.

Bệnh đau phổi, trước kia tôi đã báo là một bệnh ghê gớm, vì bệnh ấy là một bệnh truyền tử nhược tôn. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền nhà nọ một đời người sau nhẹ không sống được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được.

Lời tôi nói đây quan trọng thế nào các người có hiểu không? Nếu có bệnh mà không chữa đi, thì trong 10 năm, hoặc 100 năm nữa giống Nam-Việt tiêu diệt mất, vì người có bệnh lao khí sinh ra nhưng con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh lao mà có thể sinh con để cái được, thì cái sinh con cái yếu ớt, gầy mòn thôi.

Nói người Nam Việt, nên nếu người không muốn giống Nam Việt bao mòn đi, nên các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi, thì nhưng bệnh đi mới được.

Vậy cứ viết thư cho hiệu Bà-chỉ MONTÉS số 51 *Paul-Bert Hanoi* mà mua một lọ **BRONCHOSERUM** giá là 9 hào. Sáng và chiều trước khi ăn cơm, thì nông một thìa xúp, uống một lọ, thì thấy khỏe mạnh và hết đau.

BRONCHOSERUM

Một lọ. . . . 0$90

Rượu Toniquê Tonkinois vừa bổ, vừa ngon

Giá một chai là . . . . 2 $ 25

DẦU GAN CÁ THU

Một lít. . . . . 12 $ 00

Độ từ 1 $ 90 đến 2 $ 00 (tuỳ theo giá bục kho Nhà-nước lên xuống

Thuốc chữa bệnh hen rất thần hiệu (SIROP N)

Một chai. . . . 1 $ 60

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinck »

Một lọ. . . . . 4 f. 45

Độ 0 $ 70 đến 0 $ 80

Sáu lọ. . . . . 24 f. 50

Độ 3 $ 90 đến 4 $ 00

Thuốc nước bổ huyết « LE PEPTO KOLA ROBIN »

Một lọ . . . . . 11 f. 50

Độ 1 $ 70 đến 1 $ 80

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA

Thuốc (man-bo, bổ huyết

Một lọ . . . . . 11 f. 40

Độ 1 $ 80 đến 1 $ 90

CACHETS ANTIGRIPPES

Trị bệnh sốt dịch: như bệnh grippe bệnh cảm, về mùa hay thương hay bệnh người, bắt là bệnh grippe, nhiều người phải chết trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bán-hiệu mua 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu đã cứu vô số người ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một hào

Cách dùng: cách 3 giờ đồng-hồ uống một viên rồi nằng nước rất nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ uống ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rồi nhiều nước nóng ra. Ai người cho nặng đến thì chỉ trong 36 giờ là khỏi.

Bào chế MONTÉS, 51, phố Paul-Bert, Hanoi

Võ hàm. — M. Đặng-vũ Thái, làm sở lục lộ được thưởng tùng cửu phẩm đột trưởng.

Tùng cửu phẩm văn giai. — M. Đào duy-Thành, ký lục phụ biện và Đặng-quang-Phổ, thư ký phụ biện lại tòa sứ Nam-định, nay được thưởng tùng cửu phẩm văn giai.

Đổi tên. — Cô Ng-thị-Tâm, trợ giáo ở Bắc-ninh được phép đổi tên là Lê-thị-Tâm.

BAN một cái xe auto hiệu *« MOBILETTE »* 1/4 H.P., hai chỗ ngồi. Xe còn mới nguyên, máy thật tốt, lốp mới. Xe xe chạy nổi 80 km. một giờ.

Ai muốn mua xin viết thư cho: **M. Méhonas, Receveur des Douanes à Sontay.** 2220

Cô dâng về cuộc công thắi. — Các nhà có lên sau này được đặc cách thưởng thụ phẩm hàm vì đã có công cổ động cho cuộc công-thái Đông-pháp năm 1922:

Hàn lâm viện đãi chiếu:

MM. Bùi-quang-Kỷ; Nguyễn Liên, Chánh văn phẩm văn giai;

MM. Trương-v-Ngọ; Ng-văn-Can.

Tùng cửu phẩm văn giai:

MM. Đặng-đức Xương; Bùi-văn-Long; Ng-văn-Vinh; Ng-ngọc-Quyên; Phạm-v-Uc; Phạm-v-N.ung; Bùi-v-Tấp; Bùi-v-Yên; Ng tiến-Doanh; Trần-v Thanh; Ng-đăng-Nhung; Ng-văn-Tinh; Trần-nhật Tiên; Ng-chi-Hồ; Đặng-ngọc- Quynh; Nguyễn-văn-Ham; Nguyễn-văn-Dai; Phạm-văn-Liên; Hoàng-v Tích; Ng-khắc Cơ; Ng-khắc-Toan; Chu-v-Tu; Ng-hữu-Can; Trần-gia-Đao; Đoàn trấp-Hy.

Cửu phẩm bá hộ:

MM. Phạm-văn-Chí; Ngô-văn-Tịch; Trần-v-Liên; Nguyễn-xuân-Thung; Phạm-văn-Minh; Ng-thượng-Bình; Đào-hanh-Tiên; Ng-đức-Tinh; Ng-v-Thanh; Lưu-v-Quát; Võ-phú-Hào; Ng-trọng-Khoan; Ng-trọng-Linh; Phạm-ngọc-Kỷ; Ng-v Thụ; Nguyễn-Thuy; Lê mạnh-Tuân.

Đánh thuyền. — Chiều hôm kia vào khoảng 3 giờ 15, có một chiếc thuyền chở 8 người, đi tới bãi cát làng Đồng-nhân trông ra thì bị đánh vì lúc bấy giờ tàu *Long-mân* đi qua làm cho nước sông thành sóng mạnh. Những linh tập ở trên bờ nghe tiếng người kêu khóc, chạy ra cứu thì vớt được sáu người lên bờ, còn hai người nữa thì trôi mất, không tìm thấy xác.

Có tiền đào lỗ chôn sâu,
Làm thân giữ của, dại đâu lạ đời,
Ai ơi xin phải nghe lời,
Kịp nên mua phiếu ấy thời mới khôn.
May rủi lại được hàng muôn.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc công thái sáu triệu đồng. — Như lời bản báo đã đăng hôm nọ, tối thứ ba 14 Mars 1922 tại rạp chớp bóng Gaumont đã diễn một lần tuồng cổ Võ-tán-Đình mà ông Bạch-đình-Kao và Lưu ông nữa có công soạn lại thành bản nhạc kịch chữ khéo, hiến bà con trong thành phố một buổi vui để lấy tiền mua quốc-trái. Món tiền thu được bao nhiêu, trừ các khoản phí-tổn đi rồi, còn bao nhiêu đem mua trái-phiếu cả. Cứ như lời ông Kao thì những trái-phiếu đó sẽ cúng vào các hội-thiện trong thành phố, nhưng chưa định hẳn nên quyên cho hội nào

Tin tàu. — Số tàu chạy biển đỗ trong cảng ngày 15 Mars 1922: Tàu Pháp: Hanoi, Chef M. Maithot, Dousmont, Kaiping; tàu Nhật, Hải mun Loksang; tàu Nhật: Ryokai Maru, Banley Maru.

Đi đưa học tiếng Anh. — M. Ng-văn-Nguyên (Antoine) là lãnh làng ông Nguyễn-v-Thịnh ở Nam-định đáp xe hỏa lên Hanoi để xuống Haiphong thì đã đến nơi chuyến xe tối thứ ba. Ông lưu ở chơi đây từ nay đến thứ sáu rồi đáp tàu sang Hương-cảng để theo trọn học vụ bằng tiếng Anh.

Vào khoảng tháng chạp ta nầu ngoái là hết niên học, ông ra thi đỗ bằng Senior ở Cao-đẳng-học-đường, rồi ông về thăm nhà, đến bây giờ mới lại sang để vào chuyên môn học hiệu theo học khoa thương mại.

Người việt mấy đông này còn nhớ ba tấm tuồng đây ông Nguyên chưa biết một tiếng Anh nào mà lúc bước chân xuống tàu dám đoạn với mấy người bạn thân rằng: « Nếu tôi đem thân đi học xa như thế này mà khi về lại không có lấy mảnh giấy làm cái chứng chỉ kết quả sự học, thì tôi quyết phải giấu mặt ở khách địa mãi mãi. » Câu nói có ý-nghĩa khẳng khái thay. Quả ông là người chí khí làm được như tôi. khi về ông cầm tay cái bằng Senior làm tang vật. Nhân chuyến đi này ông định theo đòi một chuyên khoa học có ảnh hưởng lợi ích lợi xin nhắc lại câu nói của ông năm trước và mong ông lần này cũng sẽ đạt được chí hướng. Tiện đây chúc ông lên đường được bình yên.

Từ trên cao rơi xuống. — Đà Ng-thi-Dô nhà ở phố Saigon số 14 hôm kia xảy chân ngã từ trên cao rơi xuống sân, bị nhiều thương tích nặng lắm, thì lập tức người ta đã xe vào nhà thương để điều-trị.

Công lạc dân. — Có con công không biết của nhà nào lạc vào xuống máy Bạch-thái-Buởi thì M Ng v-Phúc đã cho người đem nộp sở Cảm.

Xe dụng nhau. — Một giờ rưỡi chiều thứ ba ở lối rẽ đường Paris sang phố Agent guinet chiếc xe ngựa của ông Périsier dụng phải chiếc xe tay của tên Ba Chiểu thì chiếc xe tay bị gãy như một bên bành, song may tên kéo Ba-Chiểu không can gì.

HẢI-DƯƠNG

Đường điện-thoại đã hoàn thành. — Năm ngoái khi sở Bưu-chính mới bắt đầu lắp-chức việc đặt thêm một con đường điện thoại cho tỉnh nhà được sắp nhập với những con đường điện thoại khác như Hanoi, Haiphong, Nam-định thì tôi đã có viết một bài đăng lên báo tôi chương. Trong bài ấy đại khái tôi nói rằng: dùng điện-thoại thực là rất tiện, rất lợi, thứ nhất là đối với các việc giao-dịch hàng ngày trong vòng thương-giới.

Từ bấy tới nay, thì giờ thấm thoắt ngoảnh đi ngoảnh lại chị Hằng mới xong được độ gần vòng, mà con đường điện-thoại vừa nói ở trên đã hoàn thành chu tất. Hiện ở trong thành-phố, máy nói đã đặt từ tung, giấy truyền điện đã chăng như mắc cửi. Nào công-sở nào tư-sở kể cả đã được tối mấy chục cái máy rồi.

Văn-minh càng ngày càng tiến bộ, biết đâu là sau này, không có một người nào, kể cả con trai nhà nông ở chốn thôn quê, mà không có máy nói ở trong nhà mình hay sao?

Hải-Binh, lại cảo

Xu đã. — Mới rồi gần cửa đình quan 1 bượng có mấy cậu học-sinh tuổi chừng 15 16 đánh nhau rất kịch liệt. Ấy cũng chỉ vì đánh nhau về cái mồi chung tình của một ả kĩ-nữ, mà sinh ghen tức, quên cả nghĩa đồng-song. Ngao ngán thay! mới nói mất đã sa vào bể dục. Nay các cậu ơi, thời giờ các cậu là thời giờ phải học sau bấy giờ mới tính ra một xó mà chuyên cần nếu sử sôi kinh. Các cậu nhớ cho rằng xã-hội ta sau này phải cần đến các cậu, mà các cậu có nên người hay thì xã hội mới được nhờ

SƠN-TÂY

Thuốc phiện lậu. — Hôm 11 Mars vừa rồi sở Thương chính khám nhà một người ở phố Cọc tỉnh bắt được hơn một lạng thuốc phiện lậu, nhà chủ đã xin nộp phạt ngay 200 p..

Phát hỏa. — Hai giờ chiều hôm 14 Mars, nhà M. Hai-Thủy ở Thuần-nghệ phát hỏa may mà chữa được ngay, không thiệt hại gì mấy. Người nhà hôm ấy đi vắng cả, không biết vì lẽ gì mà cháy, hay lại đổ tội cho « con-hỏa » đấy!

KIẾN-AN

Dịch trâu bò. — Các hạt Cửu viên Thượng chết và Trc-khê thuộc huyện An-lão, linh kiểu-an có dịch trâu bò.

PHÚ-THỌ

Dịch trâu bò. — Huyện Thanh-thủy và hạt Vĩnh-chiên thuộc huyện Hạ-hòa có dịch trâu bò.

BẮC-GIANG

Buôn thành một cách rất công-hiệu — Ở phố kia có một đám hội thật đông người, họ nghỉ được nhiều điều-kế để làm lỗi những đám đánh-bà và những nhà ngu dại để kiếm cách sinh nhai, cho nên họ họp tập ghét lợn giết gà ăn uống đêm ngày với nhau luôn luôn. Số là khi trước có một viên trưởng-hội nhà có cái ban thờ Thánh, họ kén chọn được một anh trong bọ hội thật là to béo vạm vỡ, họ cắt vào việc lên đồng Thánh. Khi ngồi đồng rạch tròi phun màu lắm bùa, xiên mép thất cổ, mặt tím bầm, phỉ ra bằng cái rổ trông cũng lấy làm ghê, bọn họ kén ngoài nói phao đi rằng Thánh linh thiêng lắm, kêu cầu gì cũng được. Ấy là Thánh giáng để cứu bệnh trừ ma, nhiều người đại quá tin đem tiền bạc, đồ lễ đến lễ Thánh cứu bệnh cho thì thấy Thánh ban cho ít tiền hương, ít nước thải đem về bảo lẫn vào cho người ốm uống, gọi là Thánh-dược. Dẫu đâu tự đó chỉ nay, chẳng bắn tán ngờ được một kế thật là công hiệu bon nữa, cứ mỗi năm chúng đi đó đến làm chia cái họ, cứu người ngoài bội vừa người trong bội vào họ, cứ đến rằm hay mồng một ta, gọi mua họ, khi đến đông đủ cả, thì anh to béo nhất đồng Thánh, truyền ban đầu tin xong đi, chúng mới tính chia lãi gọi là một tỷ còn thì để vào nhà Thánh, biết thiệt thòi nhiều cũng phải im mà nhìn nhau không dám nói gì. Nếu ai nói thiệt thì sợ viên trưởng-hội bay có tính thù, lại thắp hương gỗ kiếng kêu Thánh khóa miệng lại và sợ gặp khúc Thánh giận không cứu chăng. Kể một năm trời bao nhiêu là mối lợi, còn nhiều cách của chúng lấy tiền, không nói cho hết được.

Bây giờ bọn họ mới tìm được một anh thầy phù-thủy cho vào hội để đi cùng các nơi mà hiểu dụ nhân-dân, chắc về sau này thịnh lợi lắm. Ôi người mình cứ thế này mãi bao giờ hồi tỉnh được, không mở mắt mà trông thiên-hạ các nơi cải lương hương-tục cho đỡ những sự xa phí mà lại nhờ vả đến bọn ma lỗi thì thôi. Thế mà hội nào đứng còn những kẻ trục lợi lấn cần nhận, mà lại ăn bằng cổ bản, con lợn to con lợn bé, miếng thịt miếng xôi đua nhau càng ngày càng tiến hóa mãi lên.

Nguyễn-hị-Quất, lại cảo

HÀ GIANG

Quan trí châu mới. — M. Đỗ v-Châm nguyên chánh quản khố đồ hồi bưu, nay bổ tri-châu Vị-xuyên. Trước kia công còn tại ngũ đã có đồng ở trên này mấy năm, ai cũng đã biết là một viên có giá-trị. Nay ông được cải ra ngạch văn, thật là dân sự ai cũng có lòng mừng.

Lưu-Thanh, lại cảo

HÀ-NAM

Bắt được hai đứa gian phi — Hôm nọ nhân có việc tôi phải đi qua xã Ngô-khê, khi đến trước một hàng nước, tôi định vào nghỉ chân thì thấy có hai tên đang bị trói mỗi đứa một người.

Tôi ở lại muốn biết chuyện đứa đuôi ra làm sao, may có một người kể cho tôi nghe thì tôi mới hiểu chuyện. Vậy xin kể qua để bà con ta nghe.

Nguyên sáng hôm 15 tháng hai Annam có người đến trình ông chánh tổng rằng: hồi đêm qua có hai đứa toan vào ăn trộm nhà nó, người nhà thấy động ra đuổi thì có một đứa cầm gậy cự lại rồi lẫn thoát. Nó có nhận được mặt một đứa trột mất và một đứa lại mặt nữa. Đến sáng hôm sau nó vào thợ thì nó thấy hai đứa vẫn còn lẫn quất ở đấy, nó liền đi trình thì ông chánh tổng lập tức bắt hai đứa lại hỏi đến phiếu tây thân thì hai đứa đều không có, ông chánh tổng lập tức cho phi trình và giải nộp hai tên gian đó lên quan huyện sở tại. Chưa rõ hai tên đó bị phạt thế nào.

T. lai cảo.

VIỆC TRUNG-KỲ

BÌNH-ĐỊNH

Tàu bay, tàu bay thiệt! — Chuyện nầy mới thiệt có tàu bay lại; buổi chiều ngày 7 Mars, độ bốn giờ rưỡi, ai nấy còn đang chăm lo bổn phận kẻo đã bóng bết nảy. Bỗng nhiên nghe tiếng vù vù, chẳng biết là cái chi, kẻ tưởng ô-tô, người ngờ xe điện, song tiếng vù vù, nghe một ngày một gần; mọi người mặt lên trời, rõ ràng một chiếc thầy phi cơ đang nghiêng mình liệng qua liệng lại trên thành phố Thiên-hạ đang đông chạy ra coi, thì chiếc phi-cơ bay qua sân vận Quinhơn rồi đáp trên mặt nước mà lối thẳng vô dập phía sau tòa Thương chánh.

Lúc bấy giờ có hàn lính thổi chào; trên tàu bay có quan một phi cơ, và một chauffeur từng hải-ba.

Tàu đậu độ hai giờ đồng một ngày thiên hạ từ thành phố chi nhà quê, đều kéo nhau lũ lượt tới coi, quan chủ tàu cũng tỉnh xuôi Nha-trang chiều hôm 8 Mars, song chiều ấy trời thổi gió bắc mạnh quá phải

(Xem tiếp trang thứ IV).

CHÁNH-PHỦ TOÀN-QUYỀN ĐÔNG-PHÁP

Phát-hành 123.600 trái-phiếu, giá mỗi trái-phiếu là **50 đồng bạc**

CÓ RÚT SỐ, TRÚNG ĐƯỢC TIỀN

CHẮC LÀM LÀ TRONG BA MƯƠI NĂM SẼ HOÀN LẠI HẾT

GIÁ TIỀN PHÁT HÀNH MỖI PHIẾU LÀ 50 ĐỒNG

Cả 123.600 trái-phiếu mỗi năm đều được dự bốn kỳ rút số. Mỗi kỳ rút số có những số được lĩnh tiền như sau này:

Kỳ rút số ngày 1er Juin và ngày 1er Décembre	
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	10.000 đồng
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
12 trái-phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.016 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng

Kỳ rút số ngày 1er Mars và ngày 1er Septembre	
4 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
26 trái-phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.000 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng

Như vậy mỗi năm cả thảy có 4.120 trái-phiếu được hoàn lại bằng 471.200 đồng bạc mà trong số tiền hoàn lại ấy, có 2 lô là 10.000 đồng, 10 lô là 1.000 đồng và 76 lô, 500 đồng.

Kỳ rút số thứ nhất định vào ngày 1er Juin 1922

Những trái-phiếu trúng số, thì ngày 15 tháng tới sau ngày rút số được lĩnh tiền, mà số tiền ấy phải trừ tiền thuế theo như lệ thường còn bao nhiêu thì lĩnh tại các ngân-khố ở Đông-pháp.

Tiền mua trái-phiếu sẽ nhận từ ngày 5 đến ngày 28 Mars 1922 tại tất cả các ngân-khố trong pháp, tại các phòng giấy bưu-chính cụ thể, và tại tất cả các chi điểm của nhà Đại-pháp Hối-lý ngân-hàng, không phải mất thêm phí tổn gì cả, mà cũng không có hạn chế số tiền mua nhiều ít cùng. Song các sở bưu-chính chỉ được thu số tiền mua phiếu đến hằng hay là kèm giá tiền 10 phiếu mà thôi.

Chánh-phủ Toàn-quyền Đông-pháp được quyền giảm bớt phiếu đem mua.

Mua 10 trái-phiếu hay ít hơn. 10 trái phiếu thì phải nộp tiền ngay tức số; còn những số trái-phiếu mua ngoài cái số mười phiếu, thì lúc đến mua phiếu phải nộp một phần chia làm giá tiền, nghĩa là mỗi một phiếu phải nộp ngay 10 đồng, còn chiếu lại bao nhiêu thì chậm lắm là lúc nhận giấy trái-đơn nhất định phải nộp nốt.

Những trái-đơn nhất định sẽ giao cho các nhà mua phiếu ngay lúc hết hạn mua phiếu và trước ngày rút số kỳ đầu.

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thường làm ở nội đồng Bắc-Kỳ bệnh-nhân. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Trois, Fol, Robet, Casablanca Port-Saïd ai cũng khỏi

Ngoại khoa, bệnh-nhân, chuyên mổ bệnh thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Phòng thăm bệnh sinh: Buổi sáng 8 giờ đến 11 giờ

CHÚ Ý: Giờ 3 Quảng nhận ba.

CÁC CUỘC ĐI XEM

SÁN-NHIÊN

Tối thứ năm:

THẠCH NHÂN THỦY LỆ

Bách hạnh hiếu vi tiên, Nguyên-Thuận có ông hiếu cảm đến qui-thần. Lạ nhất chỗ người đá hiện lên cứu chàng.

Tối thứ sáu:

LÁ-BỐ HÍ ĐIỀU-THUYỀN

Vai tiểu-thuyền lần nầy lượm tập được nhiều điệu bộ đáng khen.

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ từ thứ tư 15 đến thứ ba 18 Mars 1922

Hai buổi, hôm nào thứ năm có thêm chớp bóng lớn 2 phim khác nhau.

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

Các việc lớn trong thế giới

"MATHIAS SANDORF"

(Jules Verne)

Rất gian-nan, rất hay trích ở tiểu-thuyết của Jules Verne

KỲ NÀY CHỚP HỒI THỨ HAI

NGHĨA VỤ CỦA KLIVERS BÁC-SĨ

Phiên ảnh rất mỹ thuật giữa bọn bắt cóc

M. Georges Buysieulx

NHÀ BÀ MÙI

56 giây nói 323

Nhà bà mùi cho thuê các thứ xe ngựa, Hiệu giảng rằng « M. Tạ-duy-Tư » ở phố Francis Garnier, số 13, Hanoi, mới mua lại của M. Aviat ở phố hàng Vôi, các thứ xe ngựa đẹp, bánh caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thời Sais mặc quần áo chỉnh-đốn theo lệ lối đám cưới.

Qui-khách muốn thuê, xin mời đến bản-hiệu nhà Ba Mùi, ở phố hàng Lọng, số 46, (Route Mandarine).

Có đóng các thứ xe mới và chữa, và bán yên ngựa để xe.

Nay cáo-bạch

Quản-lý, M. Tạ-duy-Kiên

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đúng được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình cáo qui-khách rõ cho về xin các ngài-tử rày đi có lòng chiếu-cố đến bản hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Id Montès có đăng-bộ ba chuông mà ở ngang giữa phố Tràng-tiền, số nhà 56 Hanoi.

Nay kính,
Ets. Montès,
56, Rue Paul Bert Hanoi.

Này, chớ ngại có tiền trăm bạc chục, mới mua được phiếu quốc-trái. Kẻ có một vài đồng, người có năm ba đồng, ta khéo rủ nhau góp vốn lại mà mua, thỉnh linh trúng được một vạn, cái lợi đó ta chia nhau, thành ra ai cũng nên giàu có cả.

Đề Vô Phí Bảng Cuộn Hồ Sơ Lưu Trữ Quý Giá Của Thư Viện Khoa Học Tiếng Việt. Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

đình lại tới 7 giờ sớm mai ngày 9 mới thượng hành. Lác gần đến giờ phi cơ nổi tiếng vù vù, thiên-hạ chạy ra vẫn vọt, khi tới 7 giờ, thì quan chủ lên tàu, thoắt thấy chồng chồng quấy rất rắt, chiếc phi-cơ lết thắng ra khỏi rồi bay luôn lên không, liệng quanh mấy vòng trên mặt biển cho thiên-hạ xem rồi trực khứ nhi phi, cứ hướng Nam thẳng chỉ. Mọi người đều nghiêng mặt trông theo, trong năm sáu phút đồng-hồ, thì vô tăm dạng. Tuy hết thấy mà lòng ai cũng còn bay theo phi đĩnh, biết lòng cung chúc bình thường lộ bình an, cùng kua lòng hoài vọng ngày sau trở lại.

Nồi cơm cũng bay. — Mụ đón bà kia sớm mai thức dậy, lấy gạo vo nồi ra ong nước vo cho sạch, để nấu bới cho chồng.

Đang vo, bỗng nghe tiếng tàu bay trên không khí lòng mừng phòn phở lật đật bỏ nồi gạo đó, chạy ra bờ biển trông xem, xem cho mãn dạ ước mong, tàu bay hết dạng rồi, chị ta trở về lo việc bếp.

Ôi thôi! cái nồi gạo đã đầy, cũng hay đâu mới rồi lì mới vun đất kéo trời lấy chi mà nấu.

Chồng trông, vợ khóc; trưa nay bộ khỉ đói!!

MỚI SANG, MỚI SANG

Quí khách nên viết giấy mời Hiệu **NAM-THỊNH**, *số 6, phố Hàng Ngang, Hanoi mà lấy giá hàng. Bản-hiệu mới nhận được nhiều thứ latine may complets vù pardessus, satin, cachemire, cùng các thứ hàng lắm khác, không kể xiết. Bản-hiệu xin tỉnh hầu các Ngài một giá đặc biệt.*

MUA BUÔN SẼ CÓ GIÁ RIÊNG 3216

RƯỢU QUINQUINA CUSSAC

Rất bổ dùng cho những người ốm yếu.

BÁN TẠI NHÀ

GUIGNEAUD FRERES

ở Hanoi-Haiphong, và tất cả các cửa hàng bán lẻ ở các tỉnh.

3000

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho; kẻ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. — Mua báo thì tính từ rằm hoặc mùng một tháng tây trở đi cho gọn.

PHÁP VIỆT TỰ-VỰNG

(*Dictionnaire Franco-Annamite*)

Của V. BARBIER tiên-sinh soạn

— Quyển thượng — Quyển hạ —

Đóng bìa cứng . . . . 1$10

Đóng bìa giấy mềm. 0 95

Bán tại : hàng sách MẠC-ĐÌNH-TỨ *số 136, phố hàng Bông, Hanoi.*

3216

HIỆU PHAN-ĐỨC-THÀNH

PHỐ HÀNG NGANG, số 2. — HANOI

CÓ BÁN ĐỦ CÁC THỨ HÀNG VỀ MÙA RÉT :

Các thứ Gấm — Các thứ Đoạn — Các thứ Satin — Các thứ Dạ — Các thứ Vóc — Các thứ Nhiễu — Các thứ Cachemire — Alpaga — Tussor — Faille — The — Xuyến — Lụa — Lượt Là, vân vân...

Đồ các thứ hàng mùa đã lại rất đẹp.

2000

CAFÉ, RESTAURANT HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán tại phố hàng Phống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cũng phố ấy.

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bản-sạn thừa tiếp các quí-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Có xe Ô-TÔ cho các quí-khách đi giờ, hoặc đi các tỉnh

Giấy nói số : 280 — hoặc số : 150

Phụ quán cũng có giấy nói trực tiếp với chính-quán 2048

Lắm kiểu nhiều mùi

GIÁ LẠI HẠ

TIẾN - HÀM

COIFFEUR — CHAPELIER

7, Rue des Cuisses, Hanoi

3000

Chúng tôi mới lại cửa hàng mấy mươi cái ghế đệm đã đủ kiểu mẫu rất đẹp làm và bọc hòa cả.

Cửa hàng tôi chuyên nhận đóng và sửa kiểu mẫu đã rất đủ cả mà giá phải chăng, có in cả catalogue theo như tôi bán quí-quán cần gửi sang, bản này đi biếu các quí khách ở xa chưa đóng đến kiểu xem thì cho người nhà lại lấy hay là gửi thư lại thì tôi sẽ theo ra Hanoi lần sau mang đến tận cửa quí khách xem.

Kính đề

LƯU-MẠ-VI, Propriétaire

VINH-XUONG

56, Rue Paltemoon tức là phố Lanoll, Hanoi

Téléphone 210 3021

HIỆU BÁO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bảo-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 84

HÓA-HỌC CHẤT

và các thứ thuốc bào-chế.

THUỐC ĐAU MẮT

Hiệu BONNET-CARD, rất các thuốc đau mắt

THUỐC SOLUTION R. của ông HOLBÉ đã chữa a-phiện

SOLUTION R. HOLBÉ

2 $ 60 một chai

Thuốc hiệt mốc ra Mandchoukouo thuốc này phải của đơn quan Đốc-lý người Pháp thì mới có thể mua được.

Gouttes « MÉTHARSINATE »

1 $ 00 một lọ

Thuốc bổ máu: bán tại nhà một mình không muốn làm việc gì: dùng thuốc này hay lắm!

Thầy thuốc dùng thuốc hay hơn :

Các thứ thuốc nước dùng để tiêm vào da như thuốc bổ CACODYLATE DE SOUDE

Thuốc tiêm gói là 9 fr. 50 *trị bệnh Giang-mai*

Thuốc bổ-con SIROP PECTORAL rất chữa ho.

Thuốc lào chỉ người lớn dùng được thôi

Thuốc lậu hiệu MONTÈS

thuốc uống = 2 $ 00 to 30 viên

thuốc thụt = 6 $ 00 một chai

Chữa các chứng lậu : chẳng kì mới hay cũ : uống thuốc cachets antiseptiques ni thụt thuốc blennorrhagie vào. Bảo-hiểu thì chắc nhất. Thuốc này đã chữa được số rất nhiều bệnh lậu.

Gouttes « VIRGINIE »

1 $ 00 to 2 $ 00

Trị không bệnh dái tía hay : Kinh nguyệt không đều, bạch đới khí hư, rất quí : vì chẳng hại gì đến sự sinh dục, lại là rất cần cho người có bệnh.

Muốn dùng thuốc này trong một tháng thì nên mua một chai lớn litre. Giá có 2 $ 00 mà thôi.

ĐỒ BUỘC THUỐC

ĐỒ DÙNG ĐỂ TRÍ-NGHIỆM HÓA-HỌC

ĐỒ MÔ-SÉ

Kính-ánh, đồ-ánh, thuốc-ánh hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy-ánh, thuốc vẽ-ve và thuốc Fromure

Bán cuộn và bán bao kín

Bán cất và bán lẻ

« THUỐC DERÉ »

0 $ 90 một chai 1/4 litre

Trị bệnh giang mai hết lại mới hay cả. Dùng thuốc trị rồi thì nên uống thuốc này để cho tiệt nọc! Dùng thuốc khác rồi cũng còn phải uống thuốc này thì mới chắc khỏi hẳn được! Thuốc này, rất hay, rất quí: vì chẳng hại gì đến sự sinh dục, lại là rất cần cho người có bệnh.

Muốn dùng thuốc này trong một tháng thì nên mua một chai lớn litre. Giá có 2 $ 00 mà thôi.

Nhà Bán đồ « TÂM-TÂM »

Hà nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ-năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

HIỆU BÁN KÍNH VỆ-SINH

Bản-hiệu bán đủ các thứ kính vệ-sinh xem sách, cận thị, các thứ kính dưỡng mục đủ các mùi; kính đi ô-tô và tàu bay, nhiều kiểu lạ và đeo trông rất nhã mà giá lại rẻ hơn mọi nơi. Xin mời các ngài chiếu cố đến xem, bản-hiệu đã có riêng một tay chuyên-môn theo về nghề thử kính để hầu tiếp các ngài.

LY-SENG-BAO dit CHEONG-HING

2022 42, Phố hàng Bồ, Hanoi.

THÁI-HƯNG

21, Phố Hàng Bông, 21

HANOI

Kính trình các qui-khách, Bản-hiệu bán đủ các thứ mũ kiểu mới thật nhất (Casques Fantaisie các thứ mũ mềm (Chapeaux pliables), mũ feutres đủ các thứ mầu và kiểu đẹp nữa.

Bản-hiệu có nhiều thợ khéo, làm rất tinh-xảo, kỹ-lưỡng, nhanh-nhẹ. Giá bán hạ hơn các nơi.

Bản-hiệu có bán buôn, bán lẻ đi các tỉnh. Các qui-khách ở xa muốn mua hàng cứ bản-hiệu gửi thư lại, Bản-hiệu sẽ gửi hàng đi ngay, theo lối Tính hóa giao ngân (Contre Remboursement). Xin các quí khách chiếu cố.

2032 THÁI-HƯNG kính bạch.

Huilerie & Savonnerie de l'Extrême Orient

HAIPHONG

Là một nhà máy to nhất ở cõi Viễn-Đông này của người Đại-Pháp lập lên để chế ra các thứ sà-phòng và các thứ dầu

Sà phòng trắng và đen đề rửa, nâu theo lối Marseille : *hạng 72 o/o, hạng 60 o/o và hạng thường ;*

Sà-phòng thơm để rửa mặt, *làm theo kinh thủ thế nào, năng nhẹ bao nhiêu, đặt tên hay đặt hiệu gì tùy theo ý muốn của các hạng hàng, ai muốn đặt thế nào, bản-hiệu cũng xin nhận làm như thế.*

Những thứ bản-hiệu chế ra :

Dầu lau máy	*Sà-phòng nước*
Dầu thắp đèn	*Nhựa thông chim*
Dầu lau khí giới	*Dầu săng (térébenthine)*
Các thứ dầu khác nữa	*Fắc-in*

Các thứ vật vãnh :

Thuốc rệt quần áo	*Sáp đánh sàn gác*	*Nước lấy vết*
Lơ hồ quần áo	*Sáp đánh đồ gỗ*	*Si gắn chai*

Các thứ khô dầu *Các chất hóa-học* *Các thứ nước hoa*

SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN

133, Avenue Paul Doumer à Haiphong

XƯƠNG-TÂN (PHOSPHATES) **là một thứ bột vun tia, giống mầu, rất tốt, Vun ruộng bằng XƯƠNG-TÂN thì lúa rất to được gấp hai, gấp ba.**

Hội chúng tôi tỉnh nào cũng có người đứng ĐẠI-BIỂU

Ai muốn hỏi hàn gì, xin cứ gửi giấy cho chúng tôi tại Haiphong, 133, Avenue Paul Doumer (Phố Cửa-Đất).

Chúng tôi bán giá như sau này, hàng lấy tại nhà-máy ở Haiphong

23 $ 00 một tấn PH. 19/21. Thứ bột để vun ruộng-chua.

32 . 00 một tấn PH. S Thứ bột này trồng dụng cả ruộng-chua, ruộng cao!

2000

No 98

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

Đoản-qui nhận bạc lẹy tạ, rồi tìm ra nhà trọ. *Đoản* phu-nhân bảo hai con rằng :

— Việc này dẫn bởi *Lưu-tiệp* tư-thù, nhưng cũng tự thánh-chỉ triều-đình ta đây là một người mệnh-phụ, nên đành phận chịu chết. Còn hai chị em con thì mau mau liệu đường mà trốn đi.

HỒI THỨ XII

Đoản phu-nhân bảo hai con nên mau mau liệu đường mà trốn đi.

Trưởng-hoa tiểu-thư nói :

— Thân-mẫu đã đành phận tử-tiết thì con đây cũng xin theo thân-mẫu tiến Kinh để cùng chết cho được toàn hiếu.

Đoản phu-nhân nói :

— Cổ nhân có câu rằng : « Nữ sinh ngoại hướng », con là phận gái, hà tất phải như vậy.

Trưởng-hoa tiểu thư nói :

— Giả-sử con đã về nhà chồng rồi thì mới gọi là ngoại-nhân được, nay sự nhân-duyên của con chưa định, con nên cùng chết để cho được toàn hiếu, thân-mẫu hãi-tất phải nghĩ đến. Vả con là phận gái, sống chết cũng không quan-hệ gì, nếu con em con nên trốn đi là phải.

Hoàng-phủ thiên-hoa khóc mà thưa rằng :

— Chị là nữ-lưu, còn muốn theo chết cho toàn hiếu-đạo, huống chi em là nam-tử, lại không biết suy nghĩ hay sao. Vậy em cũng xin theo cùng thân-mẫu tiến Kinh để giải-cho trọn chữ hiếu.

Đoản phu-nhân nói giận mà bảo *Hoàng-phủ thiên-hoa* rằng :

— Thân-phụ con chỉ sinh hạ được có một con là con, nếu con cũng chết thì việc kế-tự nhà *Hoàng phủ*, còn biết trông cậy vào ai. Con làm như vậy, khiến thiên-hạ chê-cười mẹ là không biết đem trung hiếu đạo-lý mà khuyến-bảo con, chẳng thà mẹ đẹp đẽ mà chết cho rồi!

Nói xong, toan đập đầu vào thềm đá mà tự tử.

Trưởng hoa tiểu-thư ôm lấy rồi khóc mà thưa rằng :

— Xin thân-mẫu chớ nóng-nảy, bao giờ chị em con cũng phải vâng lời thân-mẫu.

Hoàng-phủ thiên-hoa qui xuống mà khóc rằng :

— Không phải con dám trái ý thân-mẫu đâu. Nhưng con tham sống trốn đi mà để thân-mẫu bị hình thì lòng con sao nỡ!

Trưởng-hoa tiểu thư cũng *Hoàng-phủ thiên-hoa* đều mà bảo rằng :

— Hiền đệ ơi! Hiền-đệ nghĩ lầm! Việc này chính là mưu *Lưu - tiệp* nó muốn làm hại cho nhà ta phải tiệt giống đó. Nếu hiền-đệ theo liền Kinh thì cũng chết uổng mà thôi, chi bằng cứ liều đường trốn đi, chắc hẳn còn giam-cầm chúng ta vào một chỗ, đợi khi nào bắt được hiền-đệ, bấy giờ mới đem ra hành hình. Và quân Phiên mỗi ngày một dữ-dội, rồi triều-đình tất phải treo bảng cầu hiền để đi đẹp giặc. Khi ấy hiền-đệ thay họ đổi tên mà ra lòng quân, hễ đẹp yên được giặc Phiên, tức là tận trung; cứu được cha về triều, cứu được mẹ ra khỏi nơi ngục-thất, tức là tận hiếu. Trung hiếu lưỡng toàn, có phải là bậc kỳ nam-tử không! Nếu nay cùng chết thì chẳng những không cứu được cha mẹ, mà việc kế-tự mai hậu, cũng đến nỗi tuyệt-diệt, còn gì bất-hiếu cho bằng, chỉ để cho thiên-hạ người ta chê cười mai mỉa vậy.

Đoản phu nhân thở dài mà than rằng :

— Thế cũng đòi làm đời nam tử! Kiến thức không bằng một đứa nữ-lưu!

Hoàng-phủ thiên-hoa nói :

— Thân mẫu để dạy như vậy, con xin vâng mệnh.

Đoản phu-nhân mừng mà bảo rằng :

— Như thế, mới là đại-hiền!

Trưởng-hoa tiểu-thư nói :

— Thân-mẫu ơi! thân-mẫu nên suy nghĩ cho kỹ! *Lưu-tiệp* nghe tin em con trốn đi, tất hẳn tâu xin về hình treo thưởng, để bắt cho được. Thế thì em con biết ẩn vào đâu? Trở-phi chỗ chỉ-thân, tài nào khỏi bắt em con mà đem nộp. Cái tính mệnh em con, thật cũng nguy thêm vậy.

Đoản phu-nhân nói :

— Con nói chí phải! trước ta vẫn định bảo em con nghỉ tỉnh thân-thuộc, *Mạnh*, lại sợ *Lưu-khâu-bích* biết thì đi-luỵ cho nhà họ *Mạnh*, biết là đường nào. Nhưng nay trở nhà họ *Mạnh*, còn đâu là chỗ chỉ thân mà đến nương tựa cho được.

Trưởng-hoa tiểu-thư nói với *Hoàng-phủ thiên-hoa* rằng :

— Trở phi chỗ nào cũng là sống chết không đổi lòng thì em chớ nên tìm đến.

Đoản phu-nhân ngẫm nghĩ hồi lâu, rồi lắm-nhắm gật đầu mà rằng :

— Còn một chỗ nay có thể nương tựa được, không đâu hơn nữa.

Trưởng-hoa tiểu thư nói :

— Chẳng hay chỗ nào vậy, xin thân-mẫu chỉ bảo cho nghe.

Đoản phu-nhân nói :

— Tổ-mẫu nhà có một người chân tên gọi *Phạm-hữu*, tên tự là *Nhân-an*, vốn người *Vũ-xương*. Người ấy là anh em con cô con cậu với thân-phụ con, tức là biểu-thúc của con đó. Khi 10 năm về trước cha mẹ ông ta tạ-thế cả, không lấy gì mà tiễn Kinh được, có đến ở nhờ nhà ta. Được hơn một năm, thân-phụ con thấy ông ta là người chăm chỉ cần thận, mới lấy vợ cho và cấp cho 1.000 lạng bạc, để làm vốn mà buôn bán. Ông ta buôn bán trong 3 năm, được lãi hơn 700 lạng. Ông ta xin trả lại tiền vốn, nhưng thân-phụ con nghĩ tình thân-thuộc, lại cho tất cả. Ông ta trở về nguyên-quán, thấm-thoắt mới 10 năm nay mà đã phát-tài kẻ hàng mấy vạn. Ông ta là người biết nhớ ơn nghĩa, nay đã trở nên một nhà hào-phú, lại sinh hạ được 5 đứa con. Bây giờ con tìm đến nơi, chắc được chỗ nương thân, mà quyết không khi nào ông ta có tiết-lộ.

Trưởng-hoa tiểu thư nói :

— Được chỗ ấy rất hay! nhưng em con xưa nay chưa bước chân ra khỏi cửa bao giờ, làm thế nào mà biết lối đi, âu là ta phải tìm một người tâm-phúc đưa đi mới được.

Đoản phu nhân nói :

— Nhà ta có người kẻ-hộc, tên gọi *Lã-trang*, tức là một tên thư-đồng cận-thị-phụ ta thân xưa. Hắn vốn tính cẩn-thận và lại biết mặt *Phạm-hữu*, vậy hắn có thể đưa đi được.

Nói xong, liền cho gọi *Lã-trang* đến. *Lã-trang* bái :

— Dạ dám hỏi phu-nhân Chẳng hay phu-nhân gọi tôi có việc gì?

Đoản phu-nhân mới thuật hết đầu đuôi cho *Lã-trang* nghe là nhà *Hoàng-phủ* sắp có tai họa, may nhờ có *Đoản-thương-khanh* báo tin cho biết, nay muốn sai *Lã-trang* đưa *Hoàng-phủ* công-tử đi trốn, để sau này cứu lấy thân phụ.

Đoản phu-nhân lại bảo :

— Nhà-ngươi dẫn tuổi già, nhưng còn tráng-kiện. Nhà-ngươi ở nhà ta đã lâu năm, chẳng khác gì một người chí-thân trong gia tộc, vậy nhà-ngươi chớ nên quản công khó nhọc. Gia-quyến của nhà-ngươi, ta sẽ chu cấp cho đủ tiêu chỗ mà yên thân, nhà-ngươi chớ lo-ngại. Chẳng hay nhà-ngươi nghĩ thế nào?

Lã-trang ngẫm nghĩ, khóc mà thưa rằng :

— Quan nguyên-soái ta chịu ơn vốt nước bấy lâu, khi nào lại đền bằng quân giặc. Việc này chẳng *Lưu-tiệp* mạo tên đó thôi...

(Còn nữa)

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN